

Pyydämme Teitä lausumaan vapaamuotoisen näkemyksenne verkkokyselyn tuloksista (Liite 2).

Tulokset kuvaavat hyvin nykytilaa ja tarvetta kehittää yhteistyötä sekä parempia toimintamalleja. Kysymyksiin oli monen viranomaisen varmasti helppo olla samaa mieltä, jolloin valvontatyöstä saattaa kuitenkin vaikuttaa todellisuutta negatiivisempi kuva. Valvontaa tehdään myös ilman epäilyä eläinsuojelusäädösten rikkomisesta (esim. otantatarkastukset ja ammattimaisten toimijoiden säännölliset tarkastukset).

Tämän lisäksi pyydämme Teitä vastaamaan seuraaviin 4 kysymykseen:

1. Onko Lounais-Suomen Aluehallintoviraston organisatoriseen tai maantieteelliseen asemaan liittyen olemassa joitain sellaisia seikkoja, jotka olisi erityisesti otettava huomioonharkittaessa *eläinsuojelupoliisimallin** valtakunnallistamista?
Organisatorisella asemalla viittaamme Aluehallintovirastonne lakisääteiseen suhteeseen eläinsuojelulain 3 luvussa tarkoitettuihin viranomaisiin.
Maantieteellisellä asemalla viittaamme Aluehallintovirastonne toiminta-alueen luonteeseen eläinsuojeluvalvonnan osalta (eläinsuojelutapausten erityispiirteet, välimatkat, resurssit yms.)
Alueella on laajamittaista eläintuotantoa (etenkin sikoja ja siipikarjaa) sekä lemmikki- ja harrastuseläimiä. Uutena ilmiönä on lisääntyvä tuotantoeläinten pitäminen lemmikkinä tai omassa kotitaloudessa hyödynnettävinä (omavaraistalous).
Alueella on kaksi maakuntaa (Varsinais-Suomi ja Satakunta), mikä jossain määrin on ohjannut valvontaa (aiemmin näissä omat poliisilaitoksensa ja maatalouspuolen valvontaa tekee kummallakin alueella oma ELY-keskuksensa).
Resurssia saisi olla eläinmäärään nähden nykyistä enemmän niin kunnissa kuin avissakin.
Eläinsuojelupoliisin mallia voisi ajatella ainakin alkuun maakuntajaon mukaisesti.
2. Jos valtiovalta päätyy kokeilemaan virkaeläinlääkäreiltä kannatusta saanutta *Ankkuri -mallia*** (poliisin ja kunnallisen valvontaeläinlääkärin kesken) joidenkin poliisilaitosten alueella, niin millä alueilla tätä kannattaisi Aluehallintovirastonne mielestä ensivaiheessa kokeilla? Haluaisitteko tämän tapahtuvan omalla toimialueellanne?
Ankkurimalli kuulostaa saadun selvennyksen perusteella melko raskaalta järjestelyltä. Jos Ankkurimallia päädytään kokeilemaan, tulee varmistaa, että yhteistyö praktikkoeläinlääkäreiden, tarkastuseläinlääkärien, muiden kunnallisten viranomaisten ja ELY-keskuksen kanssa ei vähene ja tätä kautta alueen ja substanssin tuntemus ei heikkene.
Valvontaeläinlääkärien toimenkuvaan kuuluu epäilyperusteisen eläinsuojeluvalvonnan lisäksi paljon muuta (mm. eläintauti-, vierasaine- ja lääkevalvontaa), ja suuri osa työstä on luonteeltaan ohjaavaa ja neuvonnallista (mm. ammattimaisten eläintenpitäjien valvonta).
Tämänkaltaisen toimintatavan kokeilu voisi mahdollisesti toimia kaupunkiympäristössä parhaiten. Isossa yksikössä mahdollisesti osa valvontaeläinlääkäreistä voisi työskennellä

ankkurimallin mukaisesti.

3. Verkkokyselyn tuloksista selvisi, että huomattavan moni virkaeläinlääkäreistä kokee voimattomuuden tunteita eläinsuojelutehtäviensä hoitoon liittyen. Mitä tälle asialle tulisi Teidän mielestänne tehdä?

- Valvontaa pitäisi pystyä tekemään parityönä.

Tapauksen ja toimintakeinojen pohdinta kollegan kanssa on tehokkaampaa kuin yksin, minkä vuoksi parityöskentelyn kehittämisessä on tärkeää, että työpari on toinen eläinlääkäri tai eläinsuojeluasioihin perehtynyt poliisi. Tarkastuksia tehdään paljon kotirauhan piirissä, minkä vuoksi yksin työskentely ei ole työturvallisuuden ja jaksamisen kannalta kestävä.

- Valvonnan henkilöitymistä tulisi vähentää, työtä pitäisi pystyä tekemään viranomaisena – ei yksityisenä henkilönä.

- Prosessia ongelman havaitsemisesta tuomioon olisi hyvä tehostaa. Voimattomuutta aiheuttaa myös se, että eläinsuojeluviranomaisen käytössä olevat keinot eivät kaikissa tapauksissa välttämättä tuota nopeaa parannusta tilanteeseen ja se, että asioiden eteneminen tuomioistuimessa esim. mahdolliseen eläintenpitokieltoon vie aikaa. Myös eläinsuojelupäätöksistä tehtyjen valitusten käsittely kestää asian hoitamisen kannalta liiallisen kauan.

- Hyvin toimiva yhteistyö poliisin ja syyttäjän kanssa.

Eläinsuojelupoliisimallin kautta saataisiin varmasti tehostettua ja nopeutettua etenemistä. Sekin auttaa jo paljon, jos poliisissa on vaikka alueellisesti tietyt tutut henkilöt, joille eläin(suojelu)asiat on keskitetty ja vuoropuhelu eläinsuojeluvalvontaa tekevien eläinlääkäreiden ja poliisin välillä toimii. Yhteydenotot helpottuvat, tutkintaa voidaan aloittaa jo tarkastuskäynneillä, akuutit tilanteet saadaan hoidettua tehokkaammin ja kroonikkopaikkojen valvontaa saataisiin todennäköisesti tehostettua.

4. Kuinka monta kunnallisen valvontaeläinlääkärin virkaa Lounais-Suomen Aluehallintoviraston toimialueelle on kaiken kaikkiaan? Kuinka moni näistä viroista on tällä hetkellä täytetty?

** Tässä yhteydessä ko. termillä viitataan toimintamalliin, jota Helsingin poliisilaitos harjoittaa syksyllä 2018 perustamansa eläimiin liittyvien rikosten tutkintaryhmän myötä.*

*** Ankkuri-malli on kehitetty Kanta-Hämeen poliisilaitoksella, josta se on levinnyt muualle Suomeen. Se perustuu moniviranomaisyhteistyöhön, jossa eri viranomaiset työskentelevät yhdessä poliisiasemalla. Eri viranomaistoimijat tekevät tiivistä yhteistyötä tuoden kukin ammattiosaamisensa taustaorganisaatioidensa tuen ja osaamisen tiimin käyttöön.*